



# De laatste uren van den Weleerw. heer John Cowper

<https://hdl.handle.net/1874/355372>

gel  
DE LAATSTE UREN

7

VAN

den WelEerw. Heer

JOHN COWPER;

beschreven door zijnen broeder

WILLIAM COWPER, Schildknaap.

---

Na langen tijd door twifelingen heen en weder geslingerd te zijn, mogt ik eindelijk door Gods genade, alle de vertroosting van het Evangelie voor mij zelve aannemen. Sedert dien tijd was het mijn vurigste wensch ook mijne geliefde betrekkingen in dit heerlijk voorregt te zien deelen. In mijn' eersten brief aan mijnen broeder verhaalde ik hem wat God aan mijne ziel had gedaan: en ook later herinner ik mij niet ooit voorbedachtelijk de gelegenheid verzuimd te hebben, om waar het mogelijk was over de eenwige belangen van onze ziel te spreken.

Toen ik St. Alban verliet en hem te Cambridge bezocht, was mijn hart zoo vervuld met dit onderwerp dat ik niet kon nalaten mijn gevoel voor hem uit te storten; ik sprak zonder eenige achterhoudendheid en trachtte in alles te toonen dat ik de leerstellingen der Christelijke Godsdienst

[245]

niet alleen met mijn verstand had toegestemd, maar dat zij ook een' diepen indruk op mijn hart hadden gemaakt.

Hij scheen met genoeg over dit alles met mij te spreken, en wanneer wij het nu en dan onëens waren, was onze twist altijd zonder eenige bitterheid, en mijn broeder trachtte dikwijls dat verschil weg te nemen, en mij te overtuigen dat wij in den grond der zaak hetzelfde geloofden. Dat hij hierin niet slagen kon, zal ieder toestemmen die het onderscheid inziet tusschen een Christen die in het Evangelie al zijne vreugd heeft leeren vinden, en iemand die Jezus Christus nog maar bij naam kent, zonder Hem voor zijn eigen hart als Zaligmaker te hebben aangenomen.

Hij was een opregt man, begaafd met een helder verstand, eene buitengewone zachte geaardheid; mij had hij altijd de hartelijkste liefde betoond.

Op zijne zeden en geheel zijn uitwendig gedrag was nooit eenige aanmerking te maken. Zijn grootste genoegen bestond in het vermeerderen van zijne kundigheden. Hij was ver gevorderd in de Latijnsche, Grieksche en Hebreeuwsche talen; verstond het Fransch en Spaansch, en sprak gemakkelijk het Italiaansch. Daar moest een tijd komen dat hij alle deze dingen zou leeren verachten; niet omdat dezelve nutteloos of verachtelijk zijn, wanneer zij worden geleerd en gebruikt in de dienst en tot verheerlijking van God, maar omdat zij ons waarlijk verlagen, wanneer wij er onophoudelijk naar streven, alleen om onzen

hoogmoed te voeden, en door menschen geprezen te worden. Hij was opgeruimd en aangenaam in den omgang, en door al zijne betrekkingen bemind.

Zoo verliepen twee jaren waarin wij gedurig over de hoofdwaarheden van het Evangelie spraken; want wij zagen elkander, zoolang als ik te Huntingdon woonde, eens of twee keeren in de week.

Na dien tijd begon hij zich minder uit te laten; hij hoorde mij wel altijd aan, maar antwoordde bijna niet; naderhand erkende hij dat stilzwijgen vastelijk te hebben voorgenomen, uit vrees dat de goede verstandhouding tusschen ons beide mogt ophouden of eenigzins verminderen door onze verschillende meeningen. Toen onze familie naar Olney werd verplaat, zagen wij elkander veel minder. Jaarlijks kwamen wij elkander bezoeken, en wanneer hij bij ons was, bleef zijne houding hierin hetzelfde; hij woonde stiptelijk onze huisselijke Godsdienst bij, luisterde met deelneming naar ons spreken daarover, maar bleef altijd even voorzigtig in het verbergen van zijne gedachten, omtrent de gewigtigste onderwerpen van ons geloof. Mogt er iets gebeuren dat hem onaangenaam kon wezen, zijne natuurlijke goedwilligheid deed hem dat altijd voorbij zien.

In September 1769 ontving ik een brief uit Cambridge, met de tijding dat hij gevaarlijk ziek was. Ik vertrok dadelijk en vond hem zeer erg. Hij had zich ongesteld gevoeld op een reisje door Wallis; en uit vrees van ver van huis door eene ziekte te worden aangetast, was hij nacht en dag

met de koorts voortgereisd. Spoedig na zijne terugkomst te Cambridge, kreeg hij zulk eene hevige bloedspuwing, dat de Geneesheer het alleen aan zijn sterk ligchaamsgestel toeschreef, dat hij dezelve had kunnen doorstaan, tevens verklarende dat hij een' nieuwen aanval onmogelijk kon te boven komen. In dezen allergevaarlijksten toestand scheen hij zich niet meer dan in gezonde dagen over zijne ziel te bekommeren. Zijn bed was bedekt met romans en dergelijke boeken, tot verstrooiing geschikt. Naderhand vernam ik dat reeds in die dagen de gedachten aan God en de eeuwigheid zijne ziel menigmaal als bestormden, maar dat hij, zich verlatende op zijn deugdzaam gedrag, en hoegenaamd geen denkbeeld van gevaar hebbende, die gedachten altijd had verdreven. Het behaagde God dat hij niet instortte en spoedig krachten herkreeg; na tien dagen verliet ik hem met alle kenteekenen van herstelling. Het is waarschijnlijk dat deze ziekte, die hij geheel te boven scheen te zijn, in Gods hand werd gebruikt om zijn gestel te ondermijnen.

Den 16 Februarij 1770 werd ik op nieuw ontboden; de tijdingen waren zeer verontrustend; de Geneesheer scheen weinig hoop te hebben. De zieke was zeer verblijd over mijne komst en scheen zich met herstelling te vleijen. Wat mij betrof, ik was in eenen regt moeijelijken toestand; hij was hoogstbedenkelyk ziek, en scheen dat zoo weinig te vermoeden, dat zelfs geen enkel ernstig woord uit zijnen mond gehoord

werd. Zoo dikwijls het maar eenigzins mogelijk was, trachtte ik over de onzienlijke dingen te spreken; en den dag na mijne komst verzocht ik voor hem te mogen bidden, hetgeen hij terstond aannam. Ik herhaalde dit een en ander gedurig, maar zonder eenige blijkbaar gezegende uitwerking; intusschen achtte ik zijne bereidwilligheid in het luisteren naar mijne woorden reeds een goed teeken; want hoewel hij zelf niet sprak, scheen het hem een genoeg van den weg des Heeren met mijne eigene ziel te hooren, hij gaf mij dan de hand en zag mij met een oog vol uitdrukking van hartelijke liefde aan.

Op den 21 Februarij overviel hem des morgens ten elf ure eene allerhevigste benaauwheid, die bijna den geheelen dag voortduurde. Zijn lijden was ontzettend. Ik had nooit iets dergelijks bijgewoond, en meende dat hij moest stikken; ook de Doctor scheen zulks te vreezen. Op dien dag gevoelde ik levendig de nabijheid van mijnen God; Hij stelde mij in staat om, naast den geliefden lijder gezeten, onophoudelijk voor hem te bidden. Ik trachtte hem te doen opmerken, dat hij te midden van zulk een zwaar lijden toch nog vele voorregten had, en daaronder ook vooral dat sommige zijner vrienden, gedurig over zijne ziel Gods genadige ontferming inriepen. » Gij hebt gelijk, » was zijn antwoord, » ik hoop dat God zich mijner zal erbarmen. » Op allerlei wijze drukte hij nu zijne genegenheid voor mij uit; ik had hem nooit met zoo veel tederheid mij ieder oogenblik de beste zegeningen hooren toewenschen.

Gedurende al den tijd van deze zware beproeving, mogt hij eene onderwerping aan Gods wil toonen, die men onder zulk zwaar lijden niet altijd bij gevorderde Christenen aantreft. Nooit hoorde ik eene klagt van zijne lippen; integendeel, in de ergste oogenblikken zeide hij dikwijls: »Ik wensch maar dat het God behage mij in staat te stellen om zonder klagen te lijden; ik heb geen regt tot klagen." Eens zeide hij hard op: »Laat uw stok en uw staf mij ondersteunen! en, ach! dat het mogt zijn als in de dagen van ouds toen de kaars des Heeren mijne tent bescheen!" Zekeren avond dat ik hem mijne hoop uitdrukte, dat de Heer hem mogt genadig zijn, antwoordde hij: »Ik hoop ja, één ding is waar, dat ik nergens aanspraak op heb." Dikwijls sprak hij met zulk een diepen ootmoed van zich zelf. Ik meende in dit alles het aanlichten van den dageraad te zien, en twijfel niet of Gods Geest geleidde langzamerhand deze ziel door den weg van levendig schulbesef, tot het volle inzien van de genade die ons in Christus geopenbaard is.

Den 10 Maart barste hij op eens in tranen uit en riep mij luid toe: »O! verlaat mij niet!" Ik ging bij het bed; hij greep mijne hand en bleef lang bidden. Eindelijk sprak hij: »Mijn broeder! ik ben vervuld van alles wat ik u nog moet zeggen." De vrouw die hem oppaste, vroeg of hij hartshoorn of iets anders wenschte: »Niets van dat alles kan mij helpen." Ik vroeg: »Niet waar, mijn broeder, ik weet wat gij mij wilt zeggen?" »Ja!" was het antwoord.

Hij zweeg eenigen tijd, en hernam toen: » *Ziet: Ik make alle dingen nieuw;* » — na een oogenblik zwijgen, » Ja, Hij is magtig om dat te doen! »

Ik verliet hem een uur, nog minder om hem niet te vermoeyen, dan wel om alle mijne verwondering en vreugd voor God uit te storten. Toen ik terug kwam, omhelsde hij mij en met het hoofd tegen mij leunende, zeide hij: » Broeder, indien ik mogt herstellen, zouden wij veel meer voor elkander zijn dan tot hiertoe. Maar of ik leef of sterf, het zal goed zijn; ik weet het zal goed zijn. Ik heb iets gevoeld dat ik nooit vroeger kende, en ik ben verzekerd dat God mij met deze ziekte heeft bezocht omdat ik te hoogmoedig was om het in gezonde dagen te leeren. Nooit heb ik die voldoening ondervonden die ik nu geniet. Ik meende in *mijzelf* den grondslag mijner hoop voor de eeuwigheid te vinden, en in mijzelven vond ik toch geen' vasten grond om nu op te rusten. Er was geen anker voor de ziel. Ik dacht dat gij dwaaldet, en toch wenschte ik uw geloof te deelen. Ik vond mij daartoe evenwel niet in staat, en dacht toch dat ik eens tot het geloof zou worden gebragt. Gij hebt meer door twijfelingen geleden dan ik; en ons lijden, hoewel onderscheiden in aard en duur, heeft ons tot hetzelfde einde gebragt. Ja ik hoop *Hij* heeft ons beide geleid, die de *Zijne* tot zich trekt. Eenmaal waren deze dingen mij dwaasheid, maar nu heb ik een' vasten grond der hope, nu ben ik gerust. »



Toen ik hem des avonds verliet, zag hij mij sterk aan en mijne hand vattende zeide hij op eenen plegtigen toon: »Als ledig en nogtans vol, — ls niets hebbende en nogtans alles bezittende, — k zie de rots waarop ik schipbreuk leed, mijn eigen verdienste: ik zie de rots waarop ik behouden worde, JESUS CHRISTUS. Ik heb vrede voor mijne ziel; en zoo ik herstel, het zal hoop ik zijn om een bode des vredes ook bij anderen te wezen. Ik heb *iets* geleerd in een oogenblik, dat alle mijne geleerde boeken mij in zoo vele jaren niet hebben kunnen leeren. Ik heb dikwijls over deze dingen gedacht, maar ik was verblind door vooroordeel, en ik bleef blind om dat ik geene verlichting zocht bij Hem, die ons alleen de zegelen des boeks kan ontsluiten. Nu is mij alles helder; mijne twijfelingen en zwarigheden zijn nu opgeheven, en daardoor is alles mij nog helderder en vaster. Het licht gaat laat voor mij op, maar één ding vertroost mij dat ik nooit met eenige Evangeliewaarheid den spot heb gedreven. Altijd had ik eerbied voor de overtuiging van Gods kinderen, hoewel ik hun geloof niet regt kende. Hetgeen ik lijde, is het gevolg mijner afstamming van Adams bedorven geslacht, en van mijn eigene overtredingen: het goede dat ik geniet, is uit Gods overvloedige genade; — de kroon van alle Zijne goedertierenheden is, dat Hij mij een *Zaligmaker* heeft leeren kennen; een *Zaligmaker* niet alleen van anderen, maar ook van *mijne* anders verlorene

ziel. Hoe gaarne zou ik nu te Olney zijn! (hij weende bij het langzaam uitspreken van deze woorden) Eén uur spreken met den Hr. NEWTON; als ik mogt herstellen zal ik over alles met hem spreken; nu zoude mijn zwak ligchaam het mij naauwelijks toelaten.<sup>12</sup>

Hij vertelde mij toen dat hij sinds vijf jaren de waarheid had gezocht; namelijk sedert mijn eerste bezoek nadat ik St. Alban had verlaten; dat hij sedert den dag waarop hij als Evangeliedienaar was geordend, tien jaren geleden, altijd onvoldaan was geweest met zijne inzichten in dat Evangelie; dat hij altijd een diep gevoel had gehad van zijne verantwoordelijkheid en van zijne groote verplichting om door leer en wandel te stichten, dat hij zijn gebrek menigmaal erkend en reikhalzend naar waarheid en licht uitgezien had. Op den 10 Maart was die waarheid en dat licht helder voor zijne ziel geworden: want ook in zijne ziekte had hij gedurig daarover gedacht; toen eerst had hij alles duidelijk begrepen.

Het was verwonderlijk hoe ook zijn ligchaam in die eerste dagen, nadat de ziel met de kracht des geloofs was aangedaan, werd versterkt. Van den 10 tot den 14 Maart hadden wij alle hoop op herstel. Hij scheen dit ook te wenschen maar alleen om anderen van nut te wezen.

Zijne overtuiging was helder en vast, en hij was hiervoor ten uiterste dankbaar aan zijnen Heer. Op den 10 Maart zeide hij zacht tot mij: » Welk eene groote genade voor een arm zondaar, zoo

zeker te zijn van zijne aanneming bij God, als ik ben van de mijne." Op een' anderen dag zeide hij: » Dit bed zou een leger van ellende kunnen zijn; en in zekeren zin is het dat ook, een leger van smart, maar tevens van vreugd, van opvoeding en onderwijs. Zoo ik dezen nacht sterf, dan weet ik dat ik zalig zal zijn. Mijne verzekering is alleen op Gods onwankelbaar woord, op mijne uiterste onwaardigheid, op de allesvoldoende gerechtigheid van Christus. Broeder! eens heb ik mijne zaligheid op eenen zandgrond willen bouwen; nacht en dag was ik bezig om allerlei dingen te leeren die mij nu van geene nuttigheid zijn, ik heb mijne gezondheid daaraan opgeofferd, en moet er nu voor lijden. Beklagenswaardig komen mij nu vele geschriften voor, die ik vroeger zoo hoog waardeerde. *Ja gewisselijk ik achte ook alle dingen schade en drek te zijn om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijnen Heere!* Ik moet op eene nieuwe school gaan, en heb nog zoo veel te leeren. In alles ging het mij vroeger naar wensch; ik werkte maar om bewonderd te worden en ik werd bewonderd en geroemd, zoo veel ik 't hoopte; — nu is alles anders en heb ik andere lessen te leeren."

Den 13 des avonds zeide hij: » Wat al vertroosting en opbeuring ondervind ik, hoewel ik zoo ellendig lijdend daar ter neder lig. Nu zie ik eerst wie de goede keus had gedaan, en wie den slechten weg volgde. Alles komt [mij] zoo helder voor, dat ik naauwelijks kan begrijpen hoe er zoo veel noodig is geweest om mijn verstand

hierin te verlichten. Alles wat ik zie is heerlijk, heerlijker dan ik het kan uitdrukken. Hoe vele teksten die ik met de geleerde uitleggingen niet begreep, worden mij nu geheel duidelijk. Daar is maar één sleutel tot het Evangelie, het geloof namelijk; daar is maar één Uitlegger van, Gods Geest die het toepast op ons hart. Ik zal nooit kunnen uitspreken het zalig gevoel dat mijne ziel doorstroomde, toen ik dien sleutel mogt vinden, toen ik dien Uitlegger leerde kennen. Ik beef bij het herdenken aan het vreeslijke van mijnen toestand; want mijne meeningen kwamen mij zoo wijs en goed voor, dat ik mij had voorgenomen die tot het uiterste te verdedigen. God heeft mij terug getrokken van den afgrond."

Zijne schijnbare beterschap bleek weldra alleen eene oogenblikkelijke vermeerdering van krachten te zijn, welke God hem verleende, opdat hij in staat zou wezen van Gods groote daden en van het nieuwe leven dat zijne ziel had leeren kennen, te spreken. Zijn gevoel was meestal geen eigenlijke vreugde, maar dien vrede Gods die alle verstand te boven gaat, en die Christus alleen geeft dengenen die Hem liefhebben; de hemelsche glimlach op zijn gelaat drukte dien vrede uit, onder het zwaarste lichaamslijden. Zijne woorden waren dikwijls, — »Verwonderlijk is het dat God op de menschen, op *mij* nederziet; en ik ondervind het toch dat dit waarheid is, dat Hij alles weet wat ik lijde. Ik zie Hem en weet dat Hij nabij is, ik hoor Hem spreken, *komt herwaarts tot Mij alle die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u ruste geven*, Matth. XI.

Den 14 Maart bespeurde ik eene merkelijke afneming van krachten, het spreken werd zelfs den volgenden dag dikwijls afgebroken en moeijelijk. Bij oogenblikken evenwel sprak hij nog met leven en duidelijkheid van de Goddelijke dingen.

Den 15 des avonds sprak hij: » *Daar is blijdschap in den Hemel over eenen zondaar die zich bekeert, meer dan over negenennegentig rechtvaardigen, die de bekeering niet van nooden hebben.* Dat is een van de teksten die door mij en door vele anderen in een geheel verkeerden zin zijn opgenomen. Waar is een regtvaardige? Helaas! was zou van mij geworden zijn indien ik acht dagen geleden ware gestorven! waarop zoude ik dan gepleit hebben? op die ingebeelde regtvaardigheid? Neen, dan zou ik het nu reeds inzien dat er geene deugd in mij was, dan zou ik nu reeds met ontzetting uitroepen: heuvelen valt op ons, bergen bedekt ons! Ik ben lang niet dankbaar genoeg voor zoo groot eene genade; — wellicht ben ik zoo ongevoelig door de zwakheid van mijn ligchaam. Ik hoop ten minste dat, zoo mijne krachten mogten vermeerderen, ik ook in andere opzigten Gode beter zou verheerlijken."

Den volgenden dag bemerkte hij zelf dat zijne vermogens eenigzins schenen te verminderen. » Ik was eens trotsch op mijn verstand en op alle mijne kundigheden, nu ben ik zoo stomp en zwak, God heeft dat alles tot niets gemaakt om mij als het ware te zeggen: roem nu nog in iets van het uwe. Alle mijne nog overige ver-

mogens wil ik gebruiken om te roemen in zijne barmhartigheid. In geen ding stel ik meer belang dan in Christus, in Zijn bitter lijden, in Zijnen dood, in de vergeving van mijne zonden. Heb ik geene reden om Hem te prijzen? al mijn verstand, mijn denkvermogen zal geheel verduisterd worden, ik denk dat het spoedig geschieden zal, maar mijn Verlosser leeft en zal dan medelijden met mijne ellende hebben."

Zijne smarten waren groot, zijne zielsvermogens somtijds zoo zwak, dat hij niet dan met groote moeite geregeld kon denken — en de Trooster scheen voor een' korten tijd van zijne zijde geweken. Hij moest nog een strijd tegen al het booze in ons hart doorstaan, de Heer gaf uit genade de overwinning. »Gij scheent verleden Zaterdag gelukkiger dan nu," sprak ik. »Gevoelt gij niet meer die vrede en vertroosting die toen uw deel waren? Twijfelt gij eenigzins aan uwe aanneming bij God?" Hij antwoordde: »somsomtijds geloof ik; maar somtijds ben ik bijna wanhopig."

Nooit had ik hem te voren zoo driftig gezien als nu in zijne woorden en bewegingen, ik vroeg of hij niet kon bidden om kracht en ondersteuning ten einde daartegen te strijden. »Ja, maar ik zie mijzelf afschuwelijk boos en verdorven. Indien ik in deze ziekte sterf, zet dan toch niets anders op mijn graf dan mijn naam en de plaats waar ik leeraar was; wat ik geweest ben, kan niet te spoedig door de menschen vergeten worden. Ik was op het punt geheel deïst te worden,

mijn ambt en pligten drukten mij onuitsprekelijk neder, ik had het alles willen verlaten. Ik, boos schepsel, werd nog godsdienstig genoemd, hoewel ik zonder Christus, en dus zonder God was in de wereld."

Ik herinnerde hem aan eene merkwaardige bekeerings-geschiedenis, die hij eens op mijnen wensch had gelezen. Hij zeide die bespottelijk gevonden en als dweeperij terzijde te hebben gelegd. » En nu is het anders, » sprak hij weër, » nu weet ik dat God mij, die even laag en diep gezonken was, even zoo heeft gered, en mij mijne zonden heeft vergeven."

Ik vroeg hem wat hij van mijne eigene bekeering vroeger dacht? Hij antwoordde: » Ik vond uwen toestand vreemd. Toen ik u te London bezocht en uwe droefheid zag, zoude ik alles gegeven hebben om u te helpen. Ik wendde daartoe ook alles aan, en was zeer onaangenaam getroffen, bij het zien dat alle mijne pogingen vruchteloos waren, en trachtte mij hierin eindelijk te vertroosten door uw lijden aan te merken als een oordeel van God over u, en mijne vruchteloze moeite als een oordeel over mijzelven. De Heer M. alleen kon u opbeuren. Dat verwonderde mij, maar ik schreef het daaraan toe dat hij uw gevoel beter verstond dan ik; — nu verwondert mij dat niet meer, met hem waart gij vereenigd door het geloof, met mij niet."

Daar is iets merkwaardigs in de ondervinding van Gods genade, wanneer zij waarlijk met een opregt hart wordt aangenomen; iedereen denkt

altijd dat hij het meest aan God is verschuldigd, dat zijne zonden de grootste, zijne uitredding de magtigste is. Zoo was het ook met mijn broeder, hij vergeleek zijn toestand met den mijnen, met dien van anderen, en vond altijd zijne eigene behoudenis de wonderlijkste proeve van Gods genade. Van het begin van zijn leven af, had hij altijd omgegaan met menschen die hem nog meer moesten verblinden, die alle zijne vooroordeelen tegen de waarheid versterkten, en zijne eigene gerechtigheid voedsel gaven. Onbesproken in alle zijne betrekkingen had hij ook zijne vrienden onder hen, die, geacht en geroemd door de wereld, meenden geene behoefte te hebben aan het kruis van Christus. Eigen deugd en verdienste, achting bij de wereld, liefde bij verstandige, aangename menschen, dat was het hoogste waar naar hij streefde.

Zoo lang hij nog hoop op herstelling had, sprak hij gedurig over de aan zijne zorg toevertrouwde zielen, en woog het hem zoo zwaar, aan de groote verplichtingen die op hem lagen, zoo weinig ernstig te hebben beantwoord. Ik zat alleen bij zijn bed en hoorde hem bidden. » O Heer! Gij zijt goed; liefde en genade zijn bij U. Gij zijt de bron van alle kennis: Ik ben een worm voor U, arm en dwaas en hulpeloos als een kind. Gij hadt mij menige ziel toevertrouwd, en ik was buiten staat die tot U te brengen. Help mij toch, o Heer, ik kan niets buiten U, geef mij door Uwe genade dat ik getrouwer zij!"



Op een tijd van onophoudelijk lijden en zware pijnen zeide hij : » Mijn broeder , ik ben zoo gelukkig als een Koning . »

De dag vóór zijn' dood vroeg ik hem of hij dien nacht had gerust , hij antwoordde : » ik heb eenen slechten nacht gehad , geen oogenblik geslapen , » Ik vroeg of hij had kunnen bidden : » Ja , » sprak hij , » ik heb gedurig mijne gedachten tot Jezus kunnen rigten en mijne uren met Hem in het gebed doorgebracht , ik ken geenen anderen troost dan deze . »

Den volgenden morgen werd ik opgeroepen om bij zijne laatste oogenblikken tegenwoordig te zijn . Ik vond hem in eenen diepen slaap , geheel stil en zoo het scheen zonder smart . Ik bleef bij het bed staan , tot men mij bijna dwong de kamer te verlaten ; vijf minuten daarna was hij gestorven . Zijn dood trof mij sterk , want hoewel wij geene hoop hadden , scheen hij den vorigen avond niets verergerd te zijn . De Heer van leven en dood behoedde hem voor langer lijden en bragt hem zacht over in de ruste , die daar overblijft voor het volk van God .

Hij stierf den 20 Maart 1770 , des morgens ten 7 uren .

---

Jezus zeide » Die in Mij gelooft zal leven al ware hij ook gestorven . Ik ben de opstanding en het leven . » Joh. XI .

---

Gedrukt en te bekomen bij M. WIJT & ZONEN , te Rotterdam , à 10 Cents .